

N. v. p. riad p. a t. v Bratislave
čís. 25448/III. a 1925.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K — f.
Hat óra — — 25 K. — f.
Három óra — — 13 K. — f.
Egyes számok ára 1 korona

TELEFON: 98

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

BARS

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — fillér.
Nyilttéri közlemények garmond
soronként — fillér.

Gyakori hirdető- és a velünk
összeköttetésben levő hird. irodák
árengedelményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
Minden vasárnap reggel.
Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA.

A hirdetőseket, előfizetéseket a reklám-
élekrát a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
A lap kiadója: NYITRAI ÉS TARSA.

A községek

szövegszövegének iglói kongresszusán, mely nagyobb jogkört követel a volt rendezett tanácsú városok számára, nagyon sok szó esett a jelenleg Szlovénországban divó közigazgatási bürokratizmusról is. Ugy látszik, hogy fontos államérdekek tartják itt azt, hogy mennél több tisztviselő működjön a hivatalokban, olyan feleslegesen sok munkát idéznek elő a közigazgatási apparátus irányító rendelték gyártói. Léva községadása életének egyik reprezentáns testülete éppen a közelmúltban mutatott rá, hogy a közigazgatás óriási költsége az egyik lényeges oka a nagy adóterheknek.

Itt van például a jelenleg nagyon is aktuális állami aggkori segélyezési törvény végrehajtásának a módja. Ugy van kontemplálva, hogy a köztársaságban mintegy százezer*) segélyre igényjogosult egyén közül körülbelül negyvenezer aggkorúnak segélyezése esik Szlovénzókra, míg a többi történelmi országárszék, bár a számhoz viszonyítva aránylagosan jóval nagyobb területére esik, de ott a fejlettebb szociális viszonyok következtében jóval kevesebb a közel-látásra szoruló egyének száma. Arról van szó most, hogy ennek a negyvenezer egyénnek az állami segélyét havonta (aki esetleg beleegyezik, annál negyed évenként) a vezérpénzügyigazgatóság külön-külön személyre szólóan utalványozza ki, holott azt sokkal kevesebb bürokráciával, jóval kisebb hivatali erővel úgy lehetett volna megoldani, hogy városonként és községenként összeírják az állami aggkori segélyre jogosultakat, a járulékaik összegét pedig kiutalják az illető község közigazgatási hatóságának egy tételben, melynek kiosztását szívesen vállalta volna minden község, annál is inkább, mert a kiutalt összeg átvételéhez szükséges esetenkénti igazolványok kiállításával hasonló nagyságú munkát kell végeznie amugy is. Pl. Léva eddig maga nyújtott rendes havi járulékat a rászorulóknak (nem jelentékenyen kevesebbet, mint ezután fog adni az állam), azaz a társadással amint eddig ezt osztották ki, ezentul kioszthatná az állam által vállalt segélyezés összegét, ha azt a várososhoz utalnák egy összegben. Ezzel egyszerűsítve lenne az eljárás módja.

*) — Itt elszámították magukat, mert jóval több az igénylő s kevés lesz az előirányzott összeg.

Az iglói kongresszuson kitént az is, hogy a jelenlegi közigazgatási rendszer szinte megbénítja a városok fejlődését. Erre nézve a következő példát hozták fel. A városok egymásután panaszkodnak, hogy az országos hivatal hosszú idők óta nem hagyja jóvá költségvetéseiket, minek következtében nem eszkelölhetik szükséges községi beruházásait, nem kezdhetik meg tervbe vett városfejlesztési programjukat. Mert nem csupán Léva van abban a szorult helyzetben, hogy a háborút követő évek lerongyolódása után még mindig nem kezdheti meg a város életében szükséges tatarozási munkálatainak s egyéb közszükségleti terveinek megvalósítását, hanem a mintegy másfélszer szlovénzói község közül mindazok, amelyek költségvetésükben igényt jelentettek be az állami szanalási alapból való részesedésre. Mert ugyanis az a zavaró momentum, hogy eddig az országos hivatal még egyetlen olyan községnek sem hagyta jóvá a költségvetését, amely község részesedést igényelt az állami szanalási alapból: természetes következménye annak a ténynek, hogy eddig még a belügyminiszterium sem hagyta jóvá a szlovénzói tartománygyűlés által felterjesztett tartományi költségvetést, amely ugyanis magában foglalja az állami szanalási alap előirányzatát is. Így az országos hivatal csak a tartományi költségvetés jóváhagyása után intézheti el a községek költségvetéseit, mert csak akkor fogja tudni azt, hogy a belügyminiszterium milyen nagyságú összeget bocsájt rendelkezésére a szanalásra szoruló községek között való kiosztásra. Vagyis ekkor vehetik elő a kék ceruzát a városok költségvetésének megnyirbálására.

Az ügynek huzódása miatt már általános a panasz s ezen nem változtat az sem, hogy egyes lapok azt jelentik, hogy kilátásba helyezték a községi költségvetések gyors elintézését az országos hivatalban, mert amint az elmondottakból kivethető: az elintézés nem is Pozsonyban mulik első sorban, hanem Prágában.

Ez a késelelem pedig annyit jelent az érdekelt városokra nézve, hogy a munkára alkalmas jó idő elshanasásával ismét egy hosszú esztendővel tolódik el a terveknek kivitele.

Utazás Palórcországban.

Irtá: Koperniczky Kornél.

I.

Tul vagyunk a garami alföldön, Hont-Pazman történelmi földjén robogunk. Egyszerre kelemesebb levegő vág arcunkba. Az erdőkösorú lankákról gazdagabban árad az okszigén, mint a széles garami rónán, ahol a napsugár festésében aranyfényben hullámlázik a kaszák suhanása nyomán a buszszagu élet és csak elmosódott enyhe kékségben sejtlemeskedik a gomolygó bárányfelhők függőnye mögöl a szelid emelkedésű hegység. A zord havasok vidám unokája édes szőlőgerendezek igéretet ík a dolgos embeereknek. A levegőben csodálatos fények vibrálnak. Mintha csak a világ minden opálját egyetlen kék keretbe foglalta volna a legnagyobb tudományú ékszerész, aki a lényeket a természet fenséges művészetének ősi örök erejével megkapó ragyogó harmóniába olvasza össze egygylé.

Az Ipoly fele közeledünk. A gazdasági életében megbénított Ipolyág innenső szegélyén a katonai barak bejaratáról hatalmas címtáblán kiállt le ránk Pellé francia generális neve, a város tuó szegélyén meg Ipolyág mai életének mélyesége erejű szimbóuma gyanánt: egy kettéosztott téglagyár keménye mered az égnek. A „hagyatéki eljárás” úgy oldották meg, hogy a téglagyárat kettészelték, keménye a kemencével Szlovénzónak jutott, többi tartozéka Magyarországnak. Gyaszos szimbóuma Ipolyág mai gazdasági életének. Az ipar Ipolyágon maradt, piacát pedig elváltak tőle. Kinek termeljenek most? A viveselektió után következetes biztonsággal haladók a nagymulti régi Hontvarmegye szekvárosa. A hivatalok áthelyezéseivel fokozott leépítést már a jóérzésű szlovák körök sem tudják megindulás nélkül nézni.

Par perc aitt Tesmagra robogott be autók. Az utóbbi időben a községben dúló vallási harcokról vált híressé, midőn pillanatilag a Huszitizmus ütötte fel itt a fejét. A háborgó hullámok elismultak, ma béke van a faluban. Meg is érdemli, hiszen a török uralom alatt is sokat szenvedett, a törökök nemcsak vagyonukat, hanem még az asszonyaikat sem hagyták békén. A drégelyi török aga a tesmagi bírót fülénél fogva a vár kapujához szegeztette, mert ellenkezni merészelt parancsával, amely arra szólt, hogy a tesmagi asszonyokat szállítsa fel a várba.

Hídvőgnél gumidefektet kaptunk, amíg kerekét cserélnek, van időm szétekinteni a regényes tájon. Az Ipoly tuó felén előtűnik áll Drégelypalánk község. Fölötte a borsónyi hegycsoport, erdőkösorú bércéről a magyar történelem egyik lélekes markolón tragikus epizódjának színhelye néz le ránk. Drégely várának romja, melyet bőven szenteltek meg Szondy György várkapitány és vitézei hősi vérével. Eppen július volt akkor is mint most, de 1552-től irtak, mikor Drégely vár kapitánya utolsó szál emberével együtt hősi halált halt a vár védelmében. Amint tudjuk a történelemből, a törökök nagyszerű temetést rendeztek számára és küönös tiszteletük jeléül kopját tüztek Szondy sírhalmára. Gyászbeszédet maga a győztes törökök vezére, Ali baba mondta Szondy teteme fölött. A magyar kötelelsgteljesítésnek ez a mértéke még az ellenséget is meghatotta akkor.

A Bach korszak bukása után, a magyar nemzeti felbuzdulás idején az ipolyvári kaszinóból indult ki a mozgalom Szondy dicsőségének a megörökítésére. Sirja főle kápolnát emeltek. 1835-ben szenteltek fel az emléket. Simor hercegprímás itt is megmutatta nagyszerű szívét. A kápolna gondolatának megvalósítására a hercegprímás kérték fel és átadta neki az összegyűjtött összeget. A hercegprímás a pénz Hontvármegye kulturális céljaira ajándékozta és a drégelyi Szondy kápolnát saját költségén emeltette fel. Hontvármegye megfestette a nagy történelmi jelenetet midőn a törökök katonái pompával emeltek a hős Szondy, akinek sirja fölött a török urak között ott szomorodik a két hontvármegyei születésű apród, Szondy két apródja: Libárdy és Sebestyén is, akiket Szondy hősi halála előtt Ali pasa nevelésére bízott.

A lomos erdőből kifelé hárlik a kápolna a szürke várom alól, a két ország között suttogva mesél a szellő. Így folydogált Szondy nagy temetésének idejében is az Ipoly és talán a szellő is így suttogott, mint most én hallom, ilyen busan.

Fenn van a friss gumi, gyertünk tovább! Ipolybalog község szélén ősi templom áll cinteremmel körülveve, amint azt a nagyon régi templomok körül látható. Meglepetve esik tekintetünk a cinterem ajtajára. Van is min csodálkozni és meglepődni. Valóságos megkapó repeke a népművészetnek.

Szinesre festett, faragott cimer és virágdíszektől ékes az ajtó, melyen a maga teljességében pompázik előttünk Magyarország cimere és mellette Hontvármegyének ősi cimere, a kardot tartó vitéz kerjával, a kardfőlötti mezőben csillag és fél hold. Talán a honti vitézség küzdelmét akarja szimbolizálni a törököt jelző félhóddal?

A magyar millenium emlékére készült az ajtó. A balogi templom ugyanis nem sokkal, csak kétszáz évvel később épült Árpád honalapító munkája után, az 1100-ik esztendőben.

Istenes jámborságu versezzettel kezdődik az ajtóba vésett szöveg így:

Legyen az Úr Istennek dicsőség.
A jámbor hiveknek áldás és békeség.
Anno, M. D. CCC. L. XXXX, V. I.

Az ajtó közepén levő felirat így magyar-
rázza a mű jelentőségét: Az ezredik év emléke.
Majd újabb egy istenes vers után a következő
szöveg van bevésve:

Oh Anyánk Mária, áld meg országunkat,
Hű magyar népünk és jó királyunkat,
Árpád apánk vérrrel szerző e drága hont
Küzdj érte hűséggel vitéz vármegye Hont.

A jó Isten áldja meg a betyárt.

Irtá: Kersák László.
Folytatás.

Az elsöben ült Mayer ur és b. neje.
Mayer ur egykor kocsmáros volt. Köz-
ben nagy szerencsétlenség érte: meggazda-
godott. És vett egy szép kis birtokot.

Aztán Mayer né rangra is vágyott. Hát
Mayer ur a lányát a szépséges Lidikét el-
jegyezte Sárvári Gedeon ural, aki ugyan
már kopaszodó vén kecske volt, de azért
roppant nagy ur volt: Császári és Királyi
kamarásnak ismerték...

És ami fő! adománya is sok volt. Mint
egy igazi urnak.

A másik kocsiiban ült Lidike és Sárvári
Gedeon ur, aki úgy festett a szépséges
bimbó mellett, mint egy lötyött citrom.

Lidikének vöröre voltak kisirva a szem-
mei. De nem az örömtől. Gedeon ur hiába
próbálta vigasztalni. Lidike mindig rávágott
tolakodó, kedves kezeire.

Mert Lidike csak Kis Palira gondolt, aki
vizont a vármegyeházán volt juratus, köz-
ben szerelmes verseket irt Lidikéhez.

De Mayer urnak és b. nejének nem volt
eléggé egy ifju süzfapoéta, hanem egy nagy
költőre vágytak.

És Gedeon ur valóban mesterien értett
a pénzkiöltéshez.

A papa meg a mama éppen óriási meg-
elégedettséggel fordultak hátra, hogy meg-
nézzék Lidikét, hogy az miképpen is repesik

Az ipolybalogi templom országos műem-
lék. A műemlékek országos bizottságának
védelme alatt áll, ezzel Magyarország meg, hogy
ez az etnografiai és iparművészeti szempont
ból egyaránt becses kapu feliratával egyik
disze és emléke a palóc földnek még ma is
és nincs elpusztítva.

A magyar korona és cimer egyébként
történelmi vonatkozást fejez ki ehelyütt. A
régí hagyomány szerint, abban az időben,
midőn egyszerre két királya is volt Magyar-
országnak, Vencel és Károly Róbert, Vencel
király a koronát egy időre a balogi templom-
ban rejtette el Róbert Károly elől. Neprége
ez csak nagy valóságos történelmi alappal
bíró esemény, ki tudná ma megállapítani,
de annyi bizonyos, hogy a kapu felirata en-
nek a hagyománynak a hatása alatt készült.

A kis templomot a község meg akarta
nagyobbitani, de a műemlékek bizottsága
nem engedte megbontani a stílust. Később
valakinek eszébe jutott, hogy a kapu mece-
násának a nevét is meg kell örökíteni, na-
gyon helyesen, hogy a stílust itt se romsák
el, egy kis bádogtáblára festették és illesz-
tették a kapura a következő naiv íráshibával:
Isten dicsőségére készítte Rados Imre 1896.

Nyelvrokonság.

Némelyik „ujsgiró” úgy cselekszik,
mint az olyan zsidó, aki közszemlére
teszi ócska portékát, miközben sánda szem-
mel figyeli, hogy mi az a kapott cikk, ami
írta a vevő, illetve az olvasó közönség
érdeklődik. Mikor ezt sikerült megtudnia,
vagy kifürkésznie, minden gondja oda irá-
nyul, hogy a figyelemre méltótt cikkből,
minél többet produkáljon.

Ugy látszik, hogy a nyelvrokonság iránt
némi érdeklődés kezd mutatkozni; próbál-
kozunk meg tehát ezzel.

Volt két tanítókollega, az egyik szlovák,
a másik magyar. Annnyira jó barátok voltak,
hogy egyik a másikért nem csak a vízbe,
de a tűzbe is beugrott volna. Szlovákul
leveleztek egymással. Mikor a magyar tanító
nagynehezen álláshoz jutott, akkor a szlovák
kollegája sietett levélben üdvözölni őt. Ezt
irta: Mily Priefel! Velmy sa radujem, že už
álomás máš. Teleírva a levélnek mind a
négy oldalra. E levél megérkezése után néhány
napra, a szlovák tanító is állást nyert, ami-
kor — tréfáshangú levélben — ilyes félet
irt neki, a magyar kollegája: „Mily Bračko!
Aj ja sa tešym, a radujem, že už aj ty máš
álomás. Včul už možne vypit odomás. Su-
bel by som vedel, že jak' sa máš. Čo robi

a nagy boldogságban, mikor csak eléjük
röppent valahonnan egy fene nagy lovas.

Olyan volt a lovas, mint egy álom.
Mayeréknek, mint egy rossz álom.

A lovas odaállt az út közepére, a kocsi
elő, úgy, hogy meg köllött állni.

A kecsis egyenesen lefordult a bakról.
A kocsi alatt meg se mukkant ő már is-
merte a lovas.

— Mit akar? — szólalt meg végre bi-
zonytalan hangon Mayer ur.

A betyár felnevetett, mintha csengő
repedett volna torkában.

— Ami van mindent...

— Pénz köll? — kérdezte Mayer né.

— Ha van, hát azt se vetem mög.

— Hát akkor itt van! — és Mayer né
undorral, egy e'ekelő mozdulattal egy zec-
kót dobott a betyár elé.

De az meg se mozdult.

— Kevés — mondta bajsza alatt a
betyár.

— Nincs több — volt a válasz.

— Dehogy is nincs!

— Ha mondom — sértődött meg May-
erné — ultra nem visznék aranyat.

— Mán pedig visznék kigyelmetek. Ott
a másik kocsiból ide ragyog az arany.

— Az a lányom te beste — dühöngött
Mayer né.

— Ne ijedjék meg tésasszony. Csak
csókot akarok attal a rózsától.

Mayer né majd elalútt tehetetlenségében.
Végre Mayer ur felkötötte bátorságát.

tvoj brat mladšy: Tomáš? Je to pravda, že
ne ľubiš kašu, keď je kozmaš? Jaké viršle
maš radšej: suchy, alebo — tormáš? Čo
maš v zime na hlave: čiapku, alebo klobúk
— karimáš?!" És a többi megymás, —
igy ment az egész firkálás.

De hol van itt a nyelvrokonság? Sehol!
Még csak most jön, ami jön. Ideje, hogy
hozzálással a komoly munkához is. Tani-
tóköről lévén szó, beszéljünk tehát a kollé-
gához nemcsak tréfásan, hanem komolyan is.

A tanítónak arra kell törekednie, hogy
minél többet markoltasson tanítványaival a
szlovákiból, mivel az államnyelv alapos is-
merete nélkül nem juthatnak a reálgimná-
ziumba a magyar növendékek. El van zárva
előttük máskülönbén a haladás és ezzel
együtt a boldogulás útja. Azért ne eléged-
jék meg a tanító, a kötelező elrendelt heti
3 órai tanítással a szlovák nyelvből, hanem
uton utfélen, lépten nyomon, kell, hogy meg-
ragadja a kinalkozó alkalmat aranzéve, hogy
tanítványainak szlovák nyelvbéli ismereteit
gyarapítsa; ellenkező esetben, nem lehet
szobőségük.

Nem akarjuk az uttörő szerepét ma-
gunknak vindikálni e téren, de, hogy meg-
győzzünk minden kollégát afeől, hogy nem
csak az u. n. Vezérkönyvek nyomán lehet
eredményt elérni, hanem minden egyéb ki-
nálózkodó alkalmammal. Ki hinné — csak pél-
dáképen említtük, — hogy még a névsor
olvasással kapcsolatban is bővíthetjük tanít-
ványaiknak szókincsét? Hogy még ez a sem-
mit mondó és unalmas foglalkozás is hasz-
nozható lehet.

Lássuk csak! A tanító olvassa a név-
sört: Antal László, — jelen, — Bayer
Gyula, — jelen. — Baranyai Tivadar,
— jelen. — Mikor 59 edszer, vagyis utolszor
hallja azt, hogy jelen, akkor azt kérdezi a
tanító ettől az 59-től: „Tudod e fiacskám,
hogy mit jelent ez a szó: jelen?” Gy. Igen,
tudom, azt jelenti, hogy „itt vagyok!” T.
Nagyon helyes, azt jelenti, hogy itt vagy,
de lássátok fiam ez a szó, szlovákiból ma-
gyarra fordítva, azt jelenti, hogy: szarvas.

Ez alatt nem azt a szarvasat kell érteni,
amit a pék süt, hanem azt a szarvasat, ame-
lyik az erdőben vadon él; ott tanýázik. Mi
a jelen szlovákiból magyarra fordítva: Gy. A
jelen szlovákiból magyarra fordítva: szarvas.
T. Mi a szarvasnak a szlovák neve? Gy.
a szarvasnak a neve: jelen.

T. (másik fiura mutatva) Mond csak
fiam, Németh Laci is jelen van itt az isko-
lában? Gy. Igen. N. L. is itt van az isko-
lában. T. És mikor van itt N. L. az isko-
lában? Gy. N. L. most van itt az iskolában.

— Esküvőre megyünk, engedjen utunkra.

— Áh! Akkor vőlegény is van.

— Ó megboszulja a vérebet — kiáll-
tott Mayer né — ő nagy ur.

Miután elég sokáig tartott ez a huzavona,
hát Sárváry ur leszállt a kocsiról és
oda ment.

— Hát paraszt! félre az utból... —
kiállított gögösz.

A betyár úgy elsápadt, hogy most me-
szelt fal se lehetett volna fehérebb.

— Hát nem ismer meg kegyelmes ur?
Most meg Sárváry lett halvány, alig
tudta kinyögni.

— Radványi Mihály!

— Az vagyok.

— Mit akar?

— A kölcsönt visszaadom kegyelmed-
nek. Bójtár koromba huszonötöt csapatott
rá, mert nem adtam oda kendnek a ba-
bámát.

— Én nemes ember vagyok, a fejjedel
játszol a sértésért.

— Én meg szögény legény vagyok, ki-
nek csak az uristen parancsol.

Azzal úgy végig vágott a karikással
Sárváry, hogy a selyem frakk egyszerre
kettő repedt a hátán.

— Na most pedig affaré!

És elkezdte kergetni Sárváryt, aki szé-
gyenszemre futni kezdett, a lovas előtt.

— Hazáig oszt meg se álljon kegyel-
mes ur!

Sárváry lefordítva futott toronyiránt.

T. ugy van, N. L. most van itt az iskolában. T. No most figyeljétek ide mindnyájan édes fiam, most! Ha a szlovák, az ő nyelvén, t. i. az esset esznek mondva, a most szó mostnak ejti ki, akkor a most szlovákából magyarra fordítva, azt jelenti, hogy: hid. T. Mit jelent a most? Gy. A most azt jelenti, hogy hid. T. Mi a hid szlovákul? Gy. A hid szlovákul: moszt. T. Lászlók, már két új szót tanultatok, vigyázzatok fiam, hogy a harmadikat is megtanulhassátok. Ha a hid szóból az í t elavoltom s azt y nál fölcserélem, akkor is megmarad hyd-nak ugyan, de akkor ez már szlovák szó, ami azt jelenti magyarul, hogy: baromfi* v. házi szárnyasállat. Mit jelent a hyd? Gy. A hyd azt jelenti, hogy baromfi. Hogyan kell mondanunk a baromfit szlovákul? Gy. A baromfit szlovákul hyd-nak kell mondanunk. T. (másik fiura mutatva) N. Sorold elő a házi szárnyasokat! Gy. A házi szárnyasok ezek: csibe, tyúk, kakas . . . (megakad). T. Jól montad, sorold elő a továbbit is; hisz ahol tyúk is van meg csibe is, ott kakasnak is kell lenni! Gy. pulyka, galamb, ruca, lúd. T. Maradjunk csak a lúdnál; ugy is tudom, hogy szereted a lúdfertályt. Vagy nem? Gy. Dehogy nem, szeretem bizony még a rozsolit** is. T. Ha a lúd szónál az éket elhagyjuk és az el fölé kvacsát teszünk, — amit ti már jól ismertek — (vagy a dé nél is? Ezt bizony a t. bácsi sem tudja biztosan) akkor ezt a szót meglágyítja lyud-nak (vagy lud-nak?) mondjuk ki. A lyud (vagy lyugy?) magyarul azt jelenti, hogy: nép. Hogyan kell mondanunk szlovákul azt, hogy nép? Gy. Szlovákul ugy mondjuk: lud. T. Mi a lud magyarul? Gy. A lud magyarul: nép! T. (ismét másik tanút szólít fel.) Mondd csak fiam, mit szeretsz te jobban a lúdból: a csontot vagy a toltut? Gy. (szájtáva támul és csodálkozik azon, hogyan kérdezhet tőle a t. bácsi ilyen számárságot, végre indignátódnak mondja:) Gy. En bizony sem az egyiket sem a másikat nem szeretem. T. Helyes; én sem, (legfeljebb ez utóbbit, azt is a fejem alatt). Mi kellene hát neked a lúdból? Gy. Nekem hús kellene a lúdból. T. De hisz a hús (ékezet nélküli, az esset esznek mondva) annyit tesz, mint: lúd! (Hát nem ott vagyunk, ahol a mádi izraelita?)

Ez is olyan egyszerű, mint az a sokat emlegetett tojas. T. Nézzétek kedves fiam,

*) A „baromfi”, szószertint apaállat volna, vagy mi?

**) A rózsol a hizott lúdból kisütött zsírnak az alja, amit már jóízűen kimártogattott (elirt) előttem: K. K.

Mayerné pedig másodszor is kis hijja, hogy el nem ajult.

— Ilyen szégyen — hebegte.

Csak Lidike mosolygott. Neki tegnap Kis Pali mindent megsugott a titkos találkán. Most oldalról, a bokrokból egy férfi tört elő.

Kis Pali volt.

— Radványi Mihály a törvény nevében letartóztatlak.

— Az argyéiusát neki! — játszotta a betyár a szerepét — itt a tekintetes ur . . . pedig.

— Az utonállásért pedig kötél jár — folytatta Kis Pali.

— Ne tessék mondani.

— Ugy van — kontrázott Mayerné. Ujra bátorságot kapva.

— De hisz én csak egy csókot akartam

— Ettől az asszonyságtól?

— A betyár hirtelen sercentett egyet.

— Fenét, a kisasszonykátul.

— Ezért fejevével jár — sipitozott Mayerné.

— Gondoltam, hogy az az öreg, fogatlan Sárványr úgy se tudná megbecsülni a kisasszonykát.

— Abban igazad van — bölintott Kis Pali.

— Míg a kisasszony nem olyan gyáva emberhő való, aki meg se tuggya védeni.

— Mult héten provokáltattam, — folytatta Kis Pali — nem mert kardom elé állni, azt hozta fel kifogásnak, hogy ő már törődött tehetetlen öreg ember.

— Fúj! — kópött egyet a betyár —

főlörom a táblára azokat a szavakat, amelyeket most tanultunk. (Először is felül szlovákul — természetesen, — aztán alul magyarul, mert: „Komu čnosť, ktomu čnosť, pastierovi: truba” Magyarul: Akinek tisztelet, annak tisztelet; a pásztorznak tülök való.) Így:

Jelen, most, hyd, lud, hus, szarvas, hid, baromfi, nép, lud.

Következik az ismétlés és a begyakorlás. Ha végtegetünk ezeken a szavakon, szinte csodaikoznunk kell a közeli nyelvrokonságon. Nem innen-onnan kapkodva, hanem láncszerűen egymásba kapcsolódva látjuk e szavakat.

Más alkalommal figyelmeztetjük a tanítványainkat a szlovák nyelvbeli eltérésekre, amely eltérések azonban csupán a magyar főnék tülök fel szokatlanul. Pl. NŐZ-kés, a nožnice nem kiskés, — azt a kiskésit — hanem olló; pes - kutyja; a pesnička nem kiskutyja, v. kutyuska, — a kutyafáját, — hanem: da, ének. A kutyuska, az psíček. Amit mi a magyarban hangszerének mondunk.

A szlovák szereti a mássalhangzókat csoportosítani; a magyar nem. Pl. Jano čo si jedol? Jano: mrkvu (répát). A szlovák nemcsak nem nevet, de még csak nem is mosolyog azon, ha a magyar a mrkvu-t mrvkunak, mrvkunak, mrvkunak, vagy akár merikukunak is mondja.

Léván a Kálnai utcában még ma is ott látható, boldogult Zvrhokri Mór volt kereskedő cégtáblája, az üzlet ajtaja fölött. Többen beszéltek, hogy egy magyar piarista tanár, aki naponta arrafelé irányította a sétáját, többször megállt az üzlet előtt és elolvanni próbálgatta a feliratot. De mivel az nem sikerült neki, 7-adeszeri, vagy 8-adeszeri próbálgatás után, benézett az üzletbe és kiintette onnan a tulajdonost, aki készséggel kiugrott és udvariasan azt kérdezte a tanártól, hogy mit parancsol? A tanár ekkor arra kérte Zvrhokrit, hogy sziveskedjék elolvasni mi van a cégtáblára írva (festve). Mire Z. a legkészségesebben mondta meg a saját nevét úgy mintha azt mondta volna: Zicsi Mór. A paptanár megköszönte ezt és folytatta sétáját.

Próbálta volna ezt mástól kérdezni a tanár ur; aligha köszönte volna meg a választ. Még örülnie kellett volna, ha azt kapja válaszul: Micsoda tanár maga, ha még olvasni sem tud! A rododendróját kendnek! (Értsd: a születésnapját kendnek! Mert a rodo den, nem más, mint a rodný dennek az összevonása. Miért, hogy e sorok írójának kell a szlovákot erre figyelmeztetnie?)

A szlovák nem ismer sem ő-t, sem ő-t.

de fiatal lány köne neki. És ez a tehetetlen ember lett vóna a becülétes Mayer ur veje? Még unokái se lehettek vóna . . .

Lidike erre füllehegyéig elpirult ott hátul.

— De mit csináljunk most, mikor a pap már vár a templomban? Ha kitudódik a dolog nagy szégyen lesz — siránkozott Mayerné.

— Hát iszen van itt egy másik völegény — mutatott a betyár Kis Palira — az fiatal is, meg nagy ur is lesz . . . hallottam multkor magától az alispántul, hogy a közbiztonság érdekében ilyen erős kezű emberre van szüksége a megyének.

Kis Pali már rég Lidikével beszélgetett.

— Biztosan hallotta? — kíváncsiskodott Mayerné.

— Még a nevét is hallottam a tekintetes urnak.

A betyár szó nélkül benyargalt a sűrű közé, a szőlők alá.

Hé! álljon meg — kiabált Mayer ur — itt van egy kis borralaló.

A betyár visszafordult.

— Az van magamnak is. Csak tartsa meg az ur másokra.

— Legalább a nevét mondja meg.

A betyár büszkén kifeszítette a mellét.

— En az a híros elátkozott Radványi Mihály vagyok.

— A siklósi betyár! — remegett a név a reszkető ajkakon.

Csak a Lidike mondta:

A jó Isten áldja meg a betyárt. Vége.

Azért az ő-t e-nek, az ő-t i-nek mondja; a különörsre azt mondja: kilenes. Ha valaki azt állítaná Ödönről, hogy őt ökröt örköit és ezt az illetőnek a szlovák barátja őt öltönyre redukálná, hogyan mondaná ezt a szlovák? Nem így: „Erdeget erekelt Eden et ekret; et eltent erekelt pingezskor!” (pünkösdkor).

G. J.

Jaj, nem bírom tovább . . .

Mejletem ismét a „ponyva”. A Szívek harca után talán két évig nem láttuk az utcán a „ponyvát”, nem volt a mi a kis varrólányok, a gyári munkaslányok fantáziáját lángra gyújtva, szerelmre dhító szívet, lelkét feldúlva. Ill van ismét a „ponyva”, megjelent, ott látható ismét a lányok kezében, a trafikok ablakában, olvassák nyiltan az utcán, a műhelyben és titokban a félreeső helyeken. Mert slyan izgalmos, hogy nem lehet azt letenni, míg az ember ki nem olvassa az utolsó betűt. Már az első kötetben megszöktették szegény Kádár Elzát és képzeld el: a nászéjszakáról szöktették el, vagy elrabolták? Reteltes lehet, mikor az ember alig várja . . . Szeretném látni azt a lányt, aki ne lenne kíváncsi erre a nászéjszakára? És a ponyvaláz terjed, mint a pestis, amely tulajdonban a legragadósabb betegség. Ha minden második nap megjelenik a ponyvafüzet, friss lában eg minden olvasója, jaj mi van azzal a nászéjszakával? Ne félj kedves olvasó, majd megtudod a végén, a százötvenedik füzetnél, ne félj semmit, nem sokára megtudod, hiszen két naponkint jelenik meg a „hallatlanul izgalmos, végig idegfeszítő olvasmány” s csak egy korona a füzet ára. Ne félj semmit, csak 150 koronába fog kerülni ez a nászéjszaka. A héres az igazségeken, makrapipával az agyarán, lankadtan logó ostorral a kezében a ponyvát olvassa. A szekéren trágya. Istálló trágya, állati trágya. A héres kezében is trágya, emberi trágya, szellemi trágya. Az istálló trágya bázis, de megtermékenyíti a földet, friss életről önt bele, drága szagu buza lesz belőle. A szellemi trágya az emberi lélek fertőzője, édes ostyában. Nem bázis, de mégis trágya, haszontalan trágya. És milyen jó ír ez a Dr. S.-r., jobb a Kuremálernál is a kedves. És hogy juthatott eszébe ez a nagysezerű, csodálatos cím, a besugó, mikor most csak besugórók lehet hullani. Mégis csak van benne ötlet, eredetiség, mi? Jaj istenem, lyukas a harisnyám, hátul kidörzsölte a sárga felcipőm. Van még egy koronám, veszek rajta pamutot és bestopptom. Tessék? megjött a hatodik füzet? Jaj, mi lehet, az Elzéval? Szaladok, megveszem, mert nem bírom tovább . . .

KARAKÁN.

Különfélék.

— A magyar tanitók dalárdája Léván fog bemutatkozni. A közelmúltban alakult Országos Magyar Tanítói Dalárda, mely hatvan tagot számlál, a jövő hónapban Léván fog bemutatkozni első ízben Szlovenszók közönségének. A tanítói dalárda lévai bemutatkozása jelentős kulturális eseménye lesz nemcsak városunknak, hanem egész Szlovenszók magyar életének, mert természetesen a magyar tanitók dalárdájában nagy és nemes hanganyag van összegyűjtve. A dalárda tagjai Léván tartják gyülekezéseiket augusztus 5-én; 13 ág énekepróbat tartanak s a nyilvános hangverseny 14-én lesz. A dalárda Léváról aztán körutra indul, Párkány, Érsekújvár és Komáromban rendez még bemutatkozó hangversenyeket. A magyar tanitók dalárdáját a régi szeretettel várjuk!

— Dr. Fekete Vince esztatiséje. Zseliz község köztisztelőtan álló eszperesplébánosa, dr. Fekete Vince f. hó 14-én mondotta hívei körében eszt miséjét. Az ünnepségből az egész község kivette részét. Az ünnep előestéjén a róm. kath. iskola növendékei Nemes Jenő kántortanító vezetésével szép alkalmi énekekkel dörvözték a jubilánst,

Másnap az ünnepi mise előtt a templom téren fölállított szöszekről *Krisztof Árpád* hatalmas írásos plébános, a jeles egyházi szónok, negyedszázad előtti gondolatokban gazdag beszédet mondott a papi hivatás magasatos voltáról. A szentbeszéd után dr. Fekete Vince a környékbeli papság fényes segédletével a szabad ég alatt elmondta ezüst miséjét. A manudoc-tort tisztelet *Tonhaiser Mihály* nagysalói plébános töltötte be. Mise után a jubiléumra a kerületi papság, a r. kath. iskolások, a tanítóképzők, a ref. egyház, a zsidó hitközség, a politikai község, a hivatalok, a zselizi kaszinó, az ipartestület s tisztelőinek nagy száma üdvözölte. Utánna a plébánia udvarán fölállított sátorban 80 terítéses bankett volt, melyen dr. Fekete Vince meghatoltan mondott köszönetet az ünnepelésért. Este a római katolikus iskola növendékei szindarab és énekszámokból álló ünnepélyt rendeztek az iskola épületében, melyet zeufólság töltött meg az önnepelő közönség.

— **Mi van a tanítóképző magyar könyvtárával?** Nem tudjuk, hogy mi az oka annak, hogy tanítóképzőintézet régi magyar könyvtárát még mindig nem adták át a városnak, mert a terv szerint a tanítóképzői régi magyar könyvtár a városi magyar könyvtár tulajdonába fog átmenni. A tanítóképzői magyar könyvtár soráról azonban a város közönsége körében a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban, azt is be kell érteni, hogy a magyar könyvekkel be is fűtötték, hiszen a tanítóképzőben is tanítják a katonák, akik rendszerint az ilyen dolgokkal nem a legkifogastalanabbul bírnak. Ujjában azonban a tanítóképzői ifjúsági könyvtár könyveit a városban pár korosáért árulják, nem tudjuk milyen joggal. A könyvtár átvételének ügyét ezekután sürgősen meg kell oldani, mert még bekövetkezhet az is, hogy esetleg a könyvtár egyszer csak nem is lesz meg.

— **Megalakult a Garamvölgyi Magyar Akadémikusok Köre.** Az évekkel eselött megindult országos diák szervezetében a garamvölgyi főiskolák ifjúság volt az első, amelyik a „Garamvölgyi Főiskolások Szövetsége” megalakításával életelt adott magáról. Az első országos diákgyűlés rendezése és az egyesület tagjainak több vidéki szereplése megmutatta, hogy ezen kisszámú szervezet is munka- és akcióképes, ha tagjainak lelkesedését egészséges tennivágy serkenti. A cselekedet, a munka: az eszmei programmal valóságos értéke az, ami az agyonhangoztatott társadalmi, gazdasági és kulturális céltűzésekkel a megvalósulás stádiumába lendíti. A tisztán érzelmi hatású szöveg-kultusz a tespedes szülőnyája. Az előzőek generációknak a fraziológiai, az ódai lelkesedéséből, sőt a programnál sem szabad megállniok, mert az ifjúság, amely az új magyar jövő felépítésével karolva a kollektív magyar érdek munkálását tűzte ki céljává, kell, hogy politikamentes, tisztán magyar szervezkedésben teremtse meg azt a légkört, amelyik a valóság, széles horizontu élet szemlélet, a tudományos megismerés és önképzés útján vezet az építő, alkotó munka igazságához. — A garamvölgyi főiskolák ifjúság, amely a G. F. Sz. megszűnével elvesztette kapcsolatát a kisebbségi magyar ifjúság szervezeteivel, egyesülete ujjalakításával ismételtel részt vesz az ifjúsági és egyetemes magyar érdekek munkálásában. F. hó 15-én gyűlt egybe a G. F. Sz. volt tagjai a Kath. Kör nagytermében megtartott alakuló közgyűlésen. A gyűlést Moravcsik Lajos korelnök nyitotta meg néhány üdvözlő szóval. A formális felkérés után Hrdina Lajosnak adta át a szót, aki a csehszlovákiai magyar ifjúság szervezkedéséről és kötelességéről beszélt. A helyi egyesületek jelentőségét a falu és város társadalmi és kulturális viszonyának kiépítésében fokozottan hangsúlyozta. Bizunk benne, — úgymond — hogy a kisebbségi magyar társadalom itéletében, amelyik feszült figyelemmel tekint az ifjúság minden meggyőlvánulása elé, nem a tömeg nagysága s a hang erőssége, hanem a munka értéke és komolysága lesz a mértékadó. Főja Tibor terjesztette elő ezután az alakítandó egyesület alapszabályait. Az

egyesület neve: Garamvölgyi Magyar Akadémikusok Köre. A közgyűlés hosszabb vita után elfogadta az átjavított alapszabályokat s egyhangú kívánságra az elnököl kijelentette az egyesület megalakulását. A kiüldött jelölőbizottság ajánlata alapján megejtett választás eredménye a következő: elnök: Hrdina Lajos, alelnök: Tóth Imre, titkár: Mikus László, pénztáros: Cserey Pál, jegyző: Halász Lajos, választmányi tagok: Akács István és Géczy Károly. Az alapszabályok betervezésére és az egyesület ideiglenes vezetésére megválasztott tisztikar nevében Hrdina Lajos megköszönve a közgyűlés bizalmát, röviden vázolta az egyesület célkitűzéseit. Ajánlatára a közgyűlés elhatározta, hogy az érsekújvári 4. diákkongresszuson képviselteti magát és szeptember havában néhány nyilvános vitaestét tart társadalmi és ifjúsági kérdésekről.

— **Eljegyzés.** *Graskó Irénke és Horváth Béla* jegyesek.

— **Eljegyzés.** *Belházy Irénke és Weisz Róbert* jegyesek.

— **Házasság.** *Szabó Margit és Kriek György* f. hó 16-án házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A magyar nemzeti munkáspárt a lévai gimnázium magyar osztályaiért.** Léva város tanácsa a gimnázium új épületének ügyében véleménynyilvánításra hívta fel a pártokat. A kérdésben a magyar nemzeti munkáspárt lévai szervezete a következőképpen döntött: Tekintettel arra, hogy Léva és a garammenti magyar ifjúság Léva nem nyerhet magyar anyanyelvű gimnáziumi képesítést, mert Léva megfosztották a magyar jellegű középiskolájától. Továbbá mivel nincsen meg az anyagi lehetősége annak, hogy idegenben folytassa magyar anyanyelvű tanulmányait, a lévai Magyar Nemzeti Munkáspárt választmányja megterjesztette a városi tanács 5263/1929. számú átiratát, az alábbi határozatot hozta: Hajlandó az új gimnáziumi iskola felépítéséhez hozzájárulni, ha párhuzamos szlovák és magyar osztályok állíthatnak fel, ellenkező esetben leghatározottabban tiltakozik, hogy egy új gimnázium Léva város költségvetésének terhére felépíttessék. A ker. szoc. s a magyar nemzeti párt a napokban fog ülést tartani ebben az ügyben. Amint értesülünk az állásfoglalás itt is hasonló szellemben fog történni.

— **Nagy sport események színhelye lesz Léva augusztus havában.** 15-től 18-ig fog lezajlani a Lévai Sport Egyesület kilencedik nagy nemzetközi teniszversenye. 17-én Kopper Miksa hírlapíró, a Csehszlovákiai Magyar Testnevelő Szövetség prágai központjának vezetője fog Léva sportelőadást tartani, melyen a sport jelentőségéről és a testnevelési szövetség feladatairól fog értekezni. Este a Lévárva érkezett vendégek számára ismerkedési estet rendeznek, másnap, 18-án pedig a Csehszlovákiai Magyar Testnevelő Szövetség igazgató tanácsának ülése fog lezajlani, melyen a csehszlovákiai magyar sport országos sportnapjának a rendezése is napirenden fog szerepelni.

— **Motoros fecskeendő bemutatása Léva.** A Selmec város tűzoltósága által vásárolt motoros fecskeendő a selmeci tűzoltóság ma, vasárnap délelőtt 9 és 10 óra között működésben bemutatja a közönségnek, a malom mellett.

— **Már bontják a Balassa-kapu bástyáját.** A helyére épülő egyemeletes ház tervét módok volt megtekinteni, megállapíthatjuk, hogy valóban disze lesz az utcának. A Balassa kapu átjáróját a mai 3 méterről 6.40-re szélesítik meg. Máskülönben is lehasítanak még a telekből az utca szabályozás céljára. Az átjáró eleje fent annyira lesz födve, amennyit egy szoba területére elfogja, míg többi része nyitva marad. Az épületnek a fedele nem lesz lapos, amint szokott volt róla, hanem mérsékelt emelkedést.

— **Az ujbarsai libapásztor leányka tragédiája.** Özv. Vörösné Lajosné ujbarsai földműves asszony a múlt héten elérte Saitka Lajos lévai munkás tíz éves leánykáját, libákat őrizni. A kis Marika kapott Ujbarsan három libáját, Vörösné hiva-

zette őt az ugynevezett Szigetre, ahol a Garamnak 40 cm-es mély mellékága folyik. Múlt hét szerdáján Vörösné kivitte neki az ebédet, de a kislányt nem találta. Hétfőn reggel a hulláját felvetette a víz. Azon a helyen, ahol jelenleg a Garam mellékága folyik, valamikor épületek álltak s azóta még egy pár kut is van a Garam medrében. A kislány ugylátszik bátran belépett a sekély vízbe, de egy ilyen régi kútnak az örvénye behuzta őt. Vörösné ellen az eljárást megindították, mert a leányka eltűnéséről nem tett jelentést a hatóságoknak.

— **A Központi Szálloda kifejllesztése.** Az utóbbi időben meglepő gyors tempóban indult meg Léva az építkezések Friss színek, új lendületek, mozgalmasságot indító tervek születnek a városban. A gazdasági élet lüktetése, feltörekedése tág perspektívákat nyit meg a jövőbe tekintő szemek előtt. A régi Léva patriarkális képe a régi egyszerű vágásu emberekkel együtt kiveszőben van. Nagy utat tett meg a város az emlékezetes pecsenyesütő bódéktól a mai tiszta és elegáns éttermekig, ahol a közönségnek minden igényét kielégítik. A fejlődés még mindig tart. Most a Központi Szállodával kapcsolatosan indult újabb építkezés. Nyolcszázézer koronás költséggel a szálloda, kávéház és étterem mellé nagyszabású modern termet építenek vasbetonból. Ezzel az elhatározással a tulajdonos közművel szakkészsége oda irányul, hogy minden lehetőséget kimerítsen abban az irányban, hogy a fejlődő korrall járó, szakmájába vágó közönségek minden irányban kielégítést nyerjenek. Ebben a nagyteremben szinpad is lesz, hogy megfeleljen a különböző alkalmi társadalmi rendezések számára. A Szokol egyesület mozija is itt fog megnyitni Stránszky Bernát igazgatása alatt, aki gyakorlat Bécs, Budapest, s más különböző nagyobb városokban szerezte meg az új helyiséget az ősz folyamán adják át rendeltetésének.

— **Gazolt az autó** Az elmúlt héten több alkalommal szinte vérfagyasztó látványok voltak szemtanúi a járókelők, mint sikerült az utolsó pillanatban megakadályozni egy-egy autószerencsétlenséget. Olyan eset is volt már, hogy a gépről leesett kerékparos nyaka éppen az auto kereke elé kekerült, de a kocsi sikerült az utolsó pillanatban megállítani. Vasárnap azután mégis baj történt. *Jancsó Tibor* uradalmi gazdatiszt elgázolt egy kis fiút, szerencsére nem súlyosan. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy Jancsó szabályszerűen haladt-e?

— **A Garamba fult egy teológus.** Garamszentbenedekben esztőtörtőkné után az ottani szalézianus teológusok egyike a Garamba ment fűrdőni. Szokása ellenére nem várta be társait, hanem megelőzve őket, külön ment egymaga. A hőségben kihevülve lépett az egyméteres vízbe, ahol görcsöt kapott és elmerült. Két asszony volt a tragédiának szemtanúja s mire segítséget hívtak volna, a 23 éves teológus a vízbe fullt. Csónakokon, csaklyakkal keresték meg tetemet.

— **A Nyugat július 16-i száma megjelent.** Gazdag tartalmából kiemeljük Schödlin Aladár tanulmányát *Móricz Zsigmond* ötven évéről, *Ignotus* cikkét, aki *Regénytárgy*, címen azt a kérdést veti fel, miért nem ír regényt *Móricz* a mai Magyarországról, Nagy Endre *riportját*, a *Móricz* ünnepéről, *Szász Zoltán* vitacikkét a *fej és művészet*, *problemájáról*, *Németh László* Tolstoj-tanulmányát, *Laczkó Gáza* Courteline-cikkét, *Marczali Henrik* önéletrajzának *„Vandoruton”*, c. érdekes fejezetét, *André Gide* remek regényének (A nők iskolája) második, befejező részét *Illyés Gyula* versét. A kritikai rovatokba Nagy Endre, Tersánszky J. Jenő, Barta Lajos, *Ignotus*, *Kürti Pál*, *Bohemiczky Szeif* és *Adorján Andor* írtak. A szám ára 1250 K.; negyedévi előfizetés 65 K. Főbizomános: *Lipa*, Bratislava, *Venturská u. 9.*

— **Egy pesti színház görljei házat építenek.** Egyik épülő pesti házban a múlt héten furdóruhás lányok jelentek meg és az építők munkákkal együtt dolgoztak az épületen. Amint később kitudott ezek a lányok egy pesti színház görljei, akik a nyarra építők munkálányoknak szegődtek el. Erről közöl érdekes képes riportot a Színhazi Élet.

Nagy jótétemény a szenvedő emberiségnek Kunze tanár szabadalmazott nád rúghasskötője, mely idomatlan nagy használat, gyomorüledésnél, vándorvesénél, nők terhességénél és különösen minden hasoperáció után áldásos hatása Egyedüli lerakát Dálszlovenskó részére KNAPP DROGERIÁBAN Levice-Léva.

+ OPTIKUS. +

Nagy választék szemüvegekben, cvikkerekben, lorgononok látcsövek és fényképezési cikkekben Szemüveg javítása díjtalan, receptnél a lán d o szemorvosi felülvizsgálat PICK ENDRE DROGERIA LEVICE

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1929 július 14-től — július 21-ig.

Születés

Salai Ferenc Zsák Zsuzsanna fiu István. — Harman Károly Levák Júlia fiu László. — Kosztolányi Pál Maliska Anna fiu Pál István. — Javorek Géza Jób Maria leány Margit Márta

Házasság.

Burko József János r. kath. Vokon Erzsébet Rozália r. kath. — Kriek György Vilmos a. ev. Szabó Margit Erzsébet a. ev.

Halálozás.

Turján Margit Maria 2 és fél hónapos. Mlynka Józsefné Szobonya Pavlína 23 éves. Beracs Géza 6 napos. Vidra János 76 éves.

SPORT.

Rovatvezető: BOROS BÉLA

LTE—Főiskolások 6:1 (2:1). Bíró: Müller.

A Főiskolások Mandvil megerősítve az első félidőben még ellent tudtak állani a több tartalékkal játszó LTE támadásoknak, de a második félidőben összeropantak. A gólokat Tóth 2, Horváth 2, Bujna és egy öngól, illetve tizenegyesből Korpás II, lőték. Jók voltak: Óváry, Kovács, Kis II, a védelemben, Tóth, Horváth I. és Bujna a csatársorban. A Főiskolásoknál Géczy, R. cz, Esszy és Moricz tündek ki.

LSE tennisjátékosai, névszerint: Perhacsné. Révay István, Blaskovics Adám, Szilassy Aladár és Schulcz Pál, valamint az LTE-ből B. u menfeldné, vasárnap Rimaszombatban játszottak, ahol a besztercebányai Siáviától 9:1-re és az ottani RPOS-tól pedig 7:3 arányban vereséget szenvedtek. A négy győzelmet a következőképpen szereztek a játékosok: Perhacsné - Mariányi RPOS 6:4 6:0; Blumenfeldné - K. Derekas Mancsi RPOS 6:8 8:6 6:4; Schulcz Pál - Pasztori RPOS 6:1 6:0; Schulcz Pál - dr. Bittera B. S. avia 6:3 6:1. A többi versenyben elszenvedett vereséget főként a meccs tréning és rutinihiánynak lehet köszönni, ugyanis különösen a single játszmák mind három szettre mentek és ezek közül az első szettet a lévaiak nyerték, de a második kettőben meg kellett hajolniuk a tempót jobban bíró RPOS és Siávia játéko-

sok előtt. Itt jegyezzük meg, hogy ugyanakkor a Siávia Besztercebányáról a RPOS-t 8:2-re verte. Ugyanakkor tartotta a C.M.T. S. r. igazgatótanács ülését, melyen a kassai Atletikai Club kiépítését tudomásul vették. Jelenleg 38 taggyűlése van a Szövetségnek. Egyik legfontosabb határozata volt éven ülésnek, hogy kiírja a Révay István tennisz vándordíjat örökös csapatversenyre. A mérkőzések 9 pontra tognak menni, a következő megosztásban. 4 férfi egyes, 2 férfi páros, 2 női egyes és 1 vegyes páros.

Klein Ferenc, az LTE játékos a Léváról eltávozva, sportársai üdvözlélt küldi sportbarátainak.

Budaváry László, az LTE agilis pénztárnoka és atletikai szakosztály vezetője, f. hó 18-án vezette ottárhoz Bojsza Mica urleányt. A legjobbakat kívánjuk az ifju párnek.

LTE első csapatába beosztott játékosok f. hó 22 től jövő hó 10-ig a legteljesebb nyári pihenőt tartják.

Ma vasárnap d. v. 3 órakor az Ipoly-sági Munkás Testező és 5 órakor az Érsekújvári MTK játszanak az LTE két erős összeállítású csapat ellen szomszárú mérkőzésen. Ma este rendezik meg az LTE bajnoki vacsoráját a városi nagyszállóban, melyre K 15. összeg lefizetése mellett a helyszínen is lehet jelentkezni. A következő hetek sportprogramját röviden itt adjuk: 28-án a Rudá Hvizda játszik Léván és az LTE egy kombinaltja e napon Aranyosmarótra megy. továbbá minden valóságosság szerint Póstyén és Rimaszombat tenniszezői jönnek Lévára. Augusztus 4 én jön le az S.K Bratislava úszó és vízpoló csapata bemutató mérkőzésére. 11 én játszik Komárom Old Boy csapata az LTE Old-Boy csapata ellen. Ugyanekkor lesz LTE házi birkozó versenye is. Ugyan e nap a futball csapat Zólyomba vagy Érsekújvárra megy. Az ősi bajnoki sorsolást itt adjuk: Aug. 25 Cérnagvár - LTE, szept. 8 LTE - Komárom, szept. 22. Husos - LTE, szept. 29 LTE Makkabes, okt. 13. PTE - LTE, okt. 26. LTE - Donsustad, nov. 3 Ligeti - LTE, nov. 10. LTE - Vaass, nov. 17. Kabelgyár - LTE, nov. 24. LTE - Érsekújvár. Az előálló csapatok a pályaválasztók.

7523—1929.

Hirdetmény.

A törvény és rendeletek tárában levő 1919. évi december hó 19-iki 663. számú törvény 12 § a alapján köztudomásra adatik, hogy a reklamációs rendtartás szerint helyesbített állandó szavazati jegyzékek 8 napra, azaz 1929 július 24-től 1929. július 31-ig befejezőleg nyilvános megtekintésre vannak kitéve és pedig a jegyzői hivatalban (Városháza, földszint 5. sz.) a következő órák alatt: 8—12 és 2—6-ig.

Levice, 1929. júla 19.

Koralawsky
jegyzői főtitkár.

Karol Šimko
városbíró.

Köszönet nyilváníttás.

A lévai férfi Mária-kongregáció vezetősége ez uton mond halás köszönetet mind azoknak, akik a múlt hónapban megtartott szentségimádást oly impozáns számban támogatatták. — Egyben közöljük, hogy ez alkalommal a mexikói üldözöttek fősegélyezésére a perselybe befolyt 1200 — koronát az egyházi hatóságokhoz juttattuk el továbbítás céljából.

A vezetőség.

Komisia pre zakladnie pozemnoknižných vložiek obce Orasky.

HIRDET MENY.

Oroszka község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889. XXXVIII és az 1891: XVI. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig előterjesztéseiket az azonosított 20. július napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak:

1.) mindazok, akik a tjkönyvben előforduló bejegyzése névze okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság e'őt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2.) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezésére a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatóságokhoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886: XXIX. t. cz. 15 18 és az 1889: XXXVIII. t-c 5, 6, 7, és 9 § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházás telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a blyégy és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek.

3.) azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, úgyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilváníttása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesben a blyégmentesség kedvezményétől elesnek.

V Želiezovciach, dňa 9. júla 1929.

Zachar

s. k. asistent.

okr. sudca.

O Z N A M.

Komissia, vyslaná výrokom, vynesým od Levického okresného súdu dňa 10 júla 1929 pod čís. 2519/29. uverejňuje, že započnúť prácu sostavovania pozemnoknižných vložiek obce Kľačany v smysle z čl. XXIX. 1886, XXXVIII. 1889 a XVI. 1891, v menovanej obci započne sa miestne pokračovanie a sice na základe § 9. z čl. XVI.: 1891 v prvom rade dňa 15 augusta 1929 totožňovanie a po dokončení tohoto ďalšie komissionálne pokračovanie.

Následkom čoho sa vyzýv:

1. Tí, ktorí ohľadne zaznačenia v pozemkovej knihe chcú odovodené predstrenie podať, aby sa dostavili pred komissiu behom pokračovania započat sa majúceho na určitý termín a preukázali listiny osvedčujúce jejich predstrenia;

2. Tí, ktorí nárokujú vlastnicke právo niektorých nemovitostí, aby si vtelenie vlastnickeho práva do pozemkovej knihy do určitého termínu cestou pravidelného podania — podať sa majúceho ku pozemnoknižnej vrchnosti — vyprostredkovali, alebo dostavili sa pred komissiu cieľom predstrenia ich žiadostí o pozemnoknižné zaznačenie na základe listín, vhodných ku pozem-

noknižnému vteleniu; ale jest-li by k pozemnoknižnému vteleniu prihodné listiny nemali, nech si zadovážia v smysle §§ ov 15.—18. zák. čl. XXIX.: 1886 a §§-ov 5.—7., 9., z čl. XXXVIII.: 1889 ku pripisu potrebné dáta a nech si s nimi nároky svoje pred vyslanou komissiou ospravedlnia alebo nech sa toho domáhajú, aby prepisujúci pozemnoknižný majiteľ výkon odovzdania pred komissiou ústne uznal a ku vteleniu vlastnickeho práva povolenie prejavil, alebo si ináč práva touto cestou nemôžu uplatniť a pozbudú aj výhody oslobodenia od kolkú a poplatku.

3. Tí, v prospech ktorých je verejnoknižne zaznačené záložné právo, vztahujúce sa na požiadavku už skutočne zaniklú, alebo zaniklú iné právo, taktiež majitelia nemovitostí, obťažaných ťakými to záznamy, aby si požiadali o vymazanie zaznačených práv, poľažne aby sa dostavili pred vyslanú komissiu cieľom prejavienia povolenia na vymazanie, lebo v protivnom páde pozbudú výhody oslobodenia od kolkov.

Peter Čepela
listovní.

Dr. Skyčák
súdny rada.

Nyilttér.)*

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy feleségemtől, Balog Erzsébettől válok! És érette többé semmiféle adóssáért vagy más egyébért felelősséget nem vállalok.

Nagy Károly.

Levice, 1929. VII.—15.

*) Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Városi nyilvános munkaközvetítő hivatal a leveicei járás területére.

Munkát keresnek:

4 földmunkás, 2 lakatos, 4 kárpitos, 1 szíjgyártó. Tanoncok: borbély, cipész, szabó, kéményseprő.

Munkát kapnak:

1 bádogos, asztalosok, 2 magyarszabó, 1 kovács, Stevárdok (hajóincérek angol tudással angol hajóársaság részére), cselédek cseh kórház részére. 400—500 erdei munkás.

Gabonaárak:

Levice, 1929. július hó 20. án.

Buza	—	100 kgr.	170	—	171 kor.
Rozs	—	"	—	—	130 "
Árpa	—	"	115	—	120 "
Zab	—	"	—	—	180 "
Kukorica	—	"	140	—	145 "
Bab	—	"	—	—	300 "
Lóheremag	—	"	—	—	900 "

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levice, jelentése.

	július 13-án:	július 20-án:
100 pengő	—	585—585—
100 osztrák schilling	—	474—470—
1 angol font	—	163.50 163—
1 amerikai dollár	—	33.20 33.20
100 svájci frank	—	650—643—
100 francia frank	—	132.50 131—
100 líra	—	177—175—
100 német márka	—	802—800—
100 dinár	—	68—58—
100 lei	—	19—20—

Eladó 1 üzleti pult 3 m hosszú, 1 üvegfedős álvány hüvelyesekre, cím és függőtáblák, 1 konyhakredenc, kertasztalok és lapadok, tizedes mérleg, stb. Bővebbet KUGLER Káka 26. 989

Két kisebb diákot a jövő tanévre teljes ellátásra felveszek. özv. JUHÁSZ BENEDEKNÉ László utca 18. 865

Két kis fiút teljes ellátásra, zongora használatával az iskola évre havi 400 K-ért elfogad. Cím a kiadóban. 869

1000 m Lóhere fejőgép „Monitör” ma eladó MORDINYI mérlegjavítóknál. Zugó u. 13. 918

Ujtelepen első sor föltek eladó. Esetleg a ház vagy üzlet-helyiséget raktárral kiadom. Bővebbet a kiadóban. 908

Teleky utca 6. szám alatt kiadó. (Fogorvos vagy kereskedelmi iroda részére. 918

Eladó beköltözhető ház Kálnai u. 13. 988

„Mézett” veszek minden mennyiségben legmagasabb napi áron: SINGER IZIDOR fűszer és csemegekereskedő.

Allandó kézimunkához jó díjazással leányok felvételnek. Bővebbet Honvéd u. 8. 990

Uj ház eladó Sebastyén u. 8 szám. 947

Bármegyei Népbank r. t. Levice

állagkimutatása 1929. június 30-án.

A K T I V Á K :

1. Pénzkészlet és azonnal esedékes követelések	Kč	8,045,099.91
2. Külföldi valutára szóló devisák stb.	—	112,106.42
3. Váltók	—	64,816,114.50
4. Értékpapírok	—	4,876,784.19
5. Részeseések	—	10,000.—
6. Adósok	—	57,571,934.22
7. Egyéb aktívák	—	2,586,222.97

Az aktívák összege: Kč 138,018,262.21

P A S S Z I V Á K :

1. Részvénytőke	—	—	—	—	Kč	5,000,000.—
2. Tartalékalapok	—	—	—	—	—	5,337,487.80
3. Alapok	—	—	—	—	—	434,273.55
4. Betétek könyvecskére	—	—	—	—	—	83,920,063.20
5. Hitelezők	—	—	—	—	—	39,238,924.72
6. Egyéb passzívák	—	—	—	—	—	4,087,512.94

A passzívák összege: Kč 138,018,262.21

FIGYELEM!

NEUMANN GÉZA (volt Fried Gyula féle) úri, női divatáruház

14 olcsó napot rendez,
a hol az összes úri, női és gyermek divat-
árucikkek, fehérneműk, harisnyák, kötött,
szövött árúk mélyen leszállított
árban lesznek elárusítva.

Saját érdekében győződjön meg.

Szakszerű és előzékeny kiszolgálásért kezeskedik az új tulajdonos és kéri a nb. vevőközönség szives pártfogását.

Ha tájékozva akar lenni a legmodernebb divatcikkek felől akkor keresse fel GERTLER FÜLÖP divatáru üzletét, LÉVAN.

Allandó nagy raktár:

Női ruhákban, Blusok, Gyermekek és Bakfis ruhák, Jumperek, kötött kabátok, női és férfi harisnya, valamint ERCO gyártmányú férfi fehérnemű, nyakkendők és nagy raktár férfi PESCHL kalapokban. — Bébé kelengyék minden minőségben.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Eladó ház Bakabányán a város közepén, üzletnek is alkalmas, két szoba előszoba konyha és speiz. Megtudható CZIBULKA ANNA Bakabánya 516 984

Jó házból való fiu tanulóknak felvételtik GRAPKA MIHÁLY vegyeskereskedőnél. 976

Eladó ház Ujtelepen, mely áll 1 szobában, konyha és kert esetleg bérbeadó augusztus 1-től. Bővebbet VII utca 9. szám 966

Keresek 16 éves V. gym. járó szlovák fiú részére kereskedő iparos vagy hivatalnok családnál helyet, ahol ez alacsonyabb osztályba járó gyermek egész iskolaéven át való tanításáért lakást és kosztot kapna és magyarul tanulhatna. Bővebb felvilágosítással szolgálhat KLEIN B. nagyker. cég Lévicón. 976

Antik képek. Bútorok, konyhabútor, teknő, befőttes üvegek eladók. Szepessy u 16 974

Cséplest vállalat motorral kisebb székürön SZALAY Kálnai u. 35 981

Jó házból való fiu tanulóknak felvételtik POLLAK ADOLF cégnél.

Üzlethelyiség szoba, konyha, kamra lakással Szepesi utca 21. szám alatt azonnal kiadó.

Eladó ház Csepregi utca 37. szám. Érdeklődni lehet ugyanott. 960

Keveset használt 8 H P. cséplőmotor azonnal eladó TEGLÁS ANDRÁS, Fűzességymat. 4000—Ké. 971

Szentharomságtér 2 számú házban egy lakás sürgősen kiadó CSORBA GYÖZÖ tanító. 973

Eladó 3 új ház Annak 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra azonnal beköltözhető. Érdeklődni lehet SLEHER JÁNOS okl. kőm. mesternél Lévic, Dák Ferenc utca 26. 964

Azonnal beköltözhető ház eladó Kálvária sor 8 Bővebbet: Béka utca 23 969

Bútorozott szoba két fiatal ember részére augusztus 1-től kiadó Barsi u. 15 967

Új ház eladó és félföld szőlő Hidegoldal. Bővebbet: Damjanich uca 36/b. 964

Tanulófiu jó házból felvételtik „Foto”-RUSZNÁK fényképeszeti műteremben Léva. 982

Egy udvari szoba aug. 1-től kiadó Schoeller utca 16 965

Kakai-út 46. számú ház kiadó. Érdeklődni lehet ugyanott. 963

Eladó föld terméssel Léván, ugyanott egy fűskamra, tyúkól és egy gépsopa is. Bővebbet Ujtelep, IV. u. 26. szám SZÜCS ISTVÁN. 980

Egy jobb fiu tanulóknak felvételtik KOMÁROMY ÖDÖN mézes kalácsos és cukorkakészítőnél Nagysálló. 985

Mészárosnál Kakában jöminőségű asztali bor literenként 9—kor. kapható. 987

Használt ajtók és ablakok olcsó árban eladó HURBAN u. Dák F. u. 1. sz. alatt. 957

Elsőrendű zamatos asztali bor 300—400 liter a 6 K literenként Cim a kiadóban. 980

Lakóházra alkalmas 300 □ telek tennispályával, műhelyvel és asztalos felszereléssel vagy annélkül eladó. Ujtelep 8-ik utca. 949

Kirándulók figyelmébe!

Ha **MAGYARADRA** jön legjobb és legolcsóbb ellátásban részesül, ha felkeresi

KEVICZKY-féle
közkedvelt vendéglőt,
mely a lévai közönség kedvenc találkozó helye.

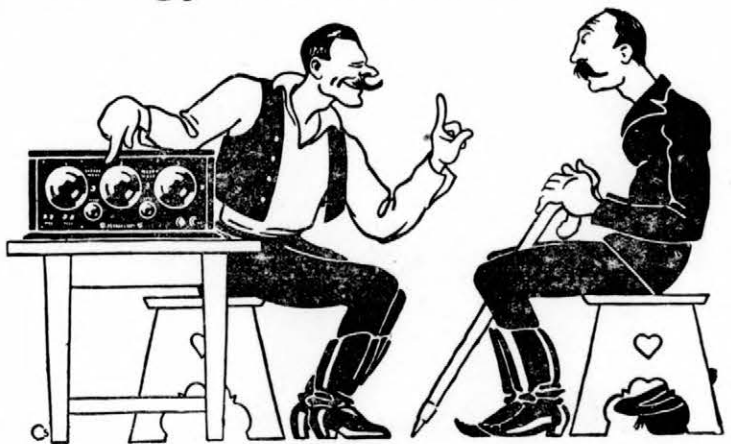
SÁRAY KÁLMÁN lévai cigányprimás zenekara
állandóan hangversenyez.

Meleg és hideg ételek. Elsőrendű borok.

Frissen csapolt PILZENI SÖR.

Vendég szobák állandóan.

No ugye komám —

ez aztán a radio!

Ha tökéletes radiót óhajt vásárolni,
ha megbízható szerelést kíván,
forduljon bizalommal

Kern Testvérek áruházához!

Telefunken radiokészülékek

havi részletfizetésre.

A világhírű **TUNGSRAM Standard** radio készülékeknel
az antennát ingyen szereljük!

Olcsó 3 lámpás radiók hangszóróval:
Philips, DeKaWe, Luxor, Blaupunkt, Hartley Eumig, Neutrofix,
Arcolette, Zenit, Telekra stb.
nagy választékban kaphatók

Radio Central Kern

az első, legrégebbi elektrotechnikai, műszaki
Alapítattott 1881. és radio szaküzletben. Telefon sz. 14.

A nyitrai

Vajda bútorai legjobbak

látogassa meg!

„Ratopax“ a méregmentes patkány, egér irtószer már Léván kapható! Vezérképviselőt Slovenskóra és Rusinskóra: SMOGROVICS ÁRPÁD gyógyszerész Léva, Főtér. Vizonteladóknek eredeti gyári áron.

LACZKÓNÉ

vegyileg fest, tisztít és mos, jutányos árak mellett

női és férfi ruhákat.

Gallérok 70 f.

Léva, Szegényház sor 1. szám

26 év óta főnnálló

és a n. é. közönség bizalmát mindig kiérdemlő műtermemben a legkényesebb ízlést is kielégíthetem **művészi fényképfelvételeimmel.**

Műtermemben speciális gyermek, portré és csoport felvételeken kívül készülnek aquarellek, fényképnagyítások öreg képek után is, valamint minden, e szakmába vágó munkák. Azonkívül megrendelésre külső felvételeket (Interieur, Exterieur) is elvállalok. Villany felvételeket a késő esti órákban is.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kérem

Nagy Arthur

Léva, Kálvin palota II. em.

Régi nyomtatványraktár kiselejtezése alkalmából eladásra kerül több mm. rovatolt tiszta nyomtatványpapír.

Ara kilogrammonként 2.— korona.

Egyszerűbb bejegyzésekre, csomagolásra alkalmas.

NYITRAI ÉS TÁRSA LÉVA.

BAROSKA J. mechanikus és puskaműves LEVICE, Kalnicka u. 5.

Az összes gyártmányu

Kerékpárok!

nagy választékban.

A legmodernebb

Gramafonok

és

LEMEZEK!

Zajtalan járás
Gyors varrás
Tiszta munka
Ez az előnye

a „PFAFF“
Varrógépnek!

Előnyös fizetési
feltételek!

Vadászfegyverek,

vadászati
cikkek.

Lőpor és Robbantószer

Áruda.

SAKSZERŰ JAVÍTÓ MŰHELY!

LÉVAI ORIENT MOZGÓ

november 1.-én

megnyilik!

?

Aki még nem vásárolt

HOLZMANN ERNŐ

úri, női és gyermek divatruházában Levice—Léva (Salvátor gyógyszerházzal szemben) **győződjön meg meglepő olcsó árairól.**

Nagy választék: férfilingek, nyakkendők, kalapok, sapkák, férfi-, női- és gyermek harisnyak, szabó kellékek és mindennemű divatcikkekben.

Szővet, selyem, bársony, bélés és mosóárukat beszerzési árban kiárusítom.

Zvara Mihály könyvkötészete Levice Bém u. 3.

Nyitrai és Társa könyvnyomdája Levice—Léva.